

ZNANI LUDZIE

Ciekawostki o Wisławie Szymborskiej: 36 sprawdzonych faktów

Ciekawostki zebrał: Marcin Balana · Opublikowano: 18.10.2026 · Zaktualizowano: 20.10.2026 · Zweryfikowano: 19.10.2026

Wisława Szymborska urodziła się 2 lipca 1923 r. w Bninie, dziś części Kórnik, i w wieku 73 lat otrzymała Nagrodę Nobla w dziedzinie literatury. Przez prawie całe życie mieszkała w Krakowie, gdzie pracowała w „Życiu Literackim”, tworzyła limeryki i kolaże, a w 2011 r. dostała Order Orła Białego. Zmarła 1 lutego 2012 r., a jej twórczość od 2021 r. przechowuje archiwum w kopalni na Svalbardzie.

NAJWAŻNIEJSZE W SKRÓCIE

- Wisława Szymborska urodziła się 2 lipca 1923 r. w Bninie, dziś części Kórnik.
- W latach 1950–1966 należała do PZPR, a w 1966 r. oddała legitymację partyjną.
- Za podpisanie Listu 59 w 1976 r. SB zablokowała jej wyjazdy do krajów kapitalistycznych.
- Nagrodę Nobla otrzymała w 1996 r., w wieku 73 lat.
- W 2011 r. dostała Order Orła Białego, najwyższe polskie odznaczenie państwowe.
- W 2014 r. MOCAR pokazał 270 jej kolaży, czyli wyklejanek.
- Zmarła 1 lutego 2012 r. w Krakowie i spoczywa na cmentarzu Rakowickim.

Dzieciństwo i młodość

1 Szymborska urodziła się w 1923 r. w Bninie

Wisława Szymborska urodziła się 2 lipca 1923 r. w Bninie, dziś części Kórnik, niedaleko Poznania. Była młodszą z 2 córek w rodzinie, a jej ojciec był zarządcą majątku hrabiowskiego. Uchwała Senatu z 2022 r. jako miejsce urodzenia podaje Prowent, obecnie część Kórnik. Już jako dziecko Szymborska pisała opowiadania i piosenki.[1][2][3]

Źródła: Nobel Prize Outreach, Wisława Szymborska – Facts, <https://www.nobelprize.org/prizes/literature/1996/symborska/facts/>, Data odczytu: 2026.10.16, Data odczytu: 2026.10.19; Encyclopaedia Britannica, Wisława Szymborska, <https://www.britannica.com/biography/Wislawa-Szymborska>, Data odczytu: 2026.10.16, Data odczytu: 2026.10.19; Senat RP, Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 listopada 2022 r. o ustanowieniu roku 2023 Rokiem Wisławy Szymborskiej (M.P. 2022 poz. 1117), Data publikacji: 2022.11.24, Data odczytu: 2026.10.19

2 W 1929 r. rodzina Szymborskich zamieszkała w Krakowie

W 1929 r. rodzina Wisławy Szymborskiej zamieszkała na stałe w Krakowie, w kamienicy przy ul. Radziwiłłowskiej 29. Kamienicę kupił ojciec poetki, Wincenty Szymborski. Ten rok przeprowadzki podają kalendarium Fundacji Wisławy Szymborskiej i Urząd Miasta Krakowa. Krótka biografia na stronie Fundacji oraz biografia noblowska podają natomiast, że Szymborska mieszkała w Krakowie od 1931 r.[4][5][6]

Źródła: Fundacja Wisławy Szymborskiej, Chronology, <https://www.szymborska.org.pl/?p=2750>, Data odczytu: 2026.10.19, Data

odczytu: 2026.10.16; Urząd Miasta Krakowa, Śladami Wisławy Szymborskiej , Data publikacji: 2021.10.13, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.16; Nobel Prize Outreach, Wisława Szymborska – Biographical , Data odczytu: 2026.10.16

3 W 1935 r. Szymborska trafiła do gimnazjum urszulanek

W 1935 r. Wisława Szymborska została przyjęta do Gimnazjum Sióstr Urszulanek przy ul. Starowiślniej w Krakowie. Rok później, w 1936 r., zmarł jej ojciec Wincenty Szymborski, który miał 66 lat. W czasie II wojny światowej przyszła poetka zdała maturę na tajnych kompletach.[4][7]

Źródła: Fundacja Wisławy Szymborskiej, Chronology, <https://www.szymborska.org.pl/?p=2750>, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Urząd Miasta Krakowa, Wisława Szymborska , Data publikacji: 2021.12.28, Data odczytu: 2026.10.19

4 W latach 1945–1948 studiowała na Uniwersytecie Jagiellońskim

W latach 1945–1948 Szymborska studiowała polonistykę, a potem socjologię na Uniwersytecie Jagiellońskim, ale żadnego z tych kierunków nie ukończyła. W latach 1947–1948 pracowała w redakcji dwutygodnika „Świetlica Krakowska” i projektowała ilustracje do książek. W 1948 r. wyszła za mąż za poetę Adama Włodka i zamieszkali w Domu Literatów przy ul. Krupniczej 22. W 1954 r. małżonkowie się rozwiedli, ale pozostali przyjaciółmi.[1][8]

Źródła: Nobel Prize Outreach, Wisława Szymborska – Facts, <https://www.nobelprize.org/prizes/literature/1996/szymborska/facts/>, Data odczytu: 2026.10.16, Data odczytu: 2026.10.19; Fundacja Wisławy Szymborskiej, Chronology , Data odczytu: 2026.10.19

Praca, polityka i życie w Krakowie

5 Przez 28 lat pracowała w „Życiu Literackim”

W latach 1953–1981 Szymborska współpracowała z krakowskim tygodnikiem „Życie Literackie”, a od 1953 r. kierowała w nim działem poezji. Pisała tam także felietony. Zbiór jej „Lektur nadobowiązkowych” do 1996 r. wydano w formie książki 4 razy. Szymborska tłumaczyła też dawną poezję francuską.[9][4][10]

Źródła: Nobel Prize Outreach, Wisława Szymborska – Biographical, <https://www.nobelprize.org/prizes/literature/1996/szymborska/biographical/>, Data odczytu: 2026.10.16, Data odczytu: 2026.10.19; Fundacja Wisławy Szymborskiej, Chronology, <https://www.szymborska.org.pl/?p=2750>, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Nobel Prize Outreach, Wisława Szymborska – Facts , Data odczytu: 2026.10.19

6 „Lektury nadobowiązkowe” Szymborska pisała od 1967 do 2002 r.

W 1967 r. „Życie Literackie” opublikowało pierwszy tekst Szymborskiej z cyklu „Lektury nadobowiązkowe”, który z przerwami pisała do 2002 r. Każdy tekst miał 1 akapit, mniej więcej na stronę maszynopisu, i omawiał książkę spoza głównego nurtu, zwykle pomijaną przez recenzentów. Wcześniej, od 1960 r., poetka z Włodzimierzem Maciągiem odpowiadała w rubryce „Pocztą literacką” na listy i rękopisy młodych autorów.[8]

Źródło: Fundacja Wisławy Szymborskiej, Chronology , Data odczytu: 2026.10.19

7 W latach 1950–1966 Szymborska należała do PZPR

W latach 1950–1966 Wisława Szymborska była członkinią PZPR. W 1966 r. odesłała legitymację partyjną na znak solidarności z Leszkiem Kołakowskim, którego wyrzucono z partii. W konsekwencji straciła stanowisko kierowniczkę działu poezji w „Życiu Literackim”, choć z piśmem

nadal współpracowała.[7][8]

Źródła: Urząd Miasta Krakowa, Wisława Szymborska , Data publikacji: 2021.12.28, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Fundacja Wisławy Szymborskiej, Chronology , Data odczytu: 2026.10.19

8 Od 1969 r. jej partnerem był Kornel Filipowicz

Od 1969 r. Wisława Szymborska pojawia się w albumach ze zdjęciami prowadzonych przez pisarza Kornela Filipowicza. Ich związek trwał do śmierci Filipowicza 28 lutego 1990 r. Od 1981 r. poetka publikowała w krakowskim miesięczniku „Pismo”, w którym Filipowicz był zastępcą redaktora naczelnego.[4][11]

Źródła: Fundacja Wisławy Szymborskiej, Chronology, <https://www.szymborska.org.pl/?p=2750>, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Muzeum Historii Polski i PAP (dzieje.pl), 90. rocznica urodzin Wisławy Szymborskiej , Data publikacji: 2013.07.01, Data odczytu: 2026.10.19

9 Do Kórnika Szymborska wróciła po 45 latach

W 1969 r. Wisława Szymborska po raz pierwszy od wyjazdu w 1924 r. odwiedziła rodzinny Kórnik. Między tymi wizytami minęło 45 lat. Szymborska urodziła się tam w 1923 r. jako córka Anny Marii z domu Rottermund i Wincentego Szymborskiego. Rodzina Szymborskich już od 1929 r. mieszkała na stałe w Krakowie, w kamienicy kupionej przez ojca poetki.[8]

Źródło: Fundacja Wisławy Szymborskiej, Chronology , Data odczytu: 2026.10.19

10 Za List 59 w 1976 r. SB zablokowała jej wyjazdy na Zachód

W 1975 r. Wisława Szymborska podpisała List 59, czyli list otwarty do Sejmu przeciw zmianom w Konstytucji PRL, m.in. zapisowi o sojuszu ze Związkiem Radzieckim. W 1976 r. w ramach represji Służba Bezpieczeństwa poleciła Biuru Paszportowemu blokować wszystkie jej wyjazdy do krajów kapitalistycznych. Zakaz obejmował zarówno podróże prywatne, jak i służbowe.[8]

Źródło: Fundacja Wisławy Szymborskiej, Chronology , Data odczytu: 2026.10.19

11 W latach 80. pisała do prasy podziemnej jako Stańczykówna

W latach 80. XX w. Szymborska pisała do prasy podziemnej pod pseudonimem Stańczykówna, a także do pisma wydawanego w Paryżu. Według Britanniki w okresie pracy w „Życiu Literackim” zyskała uznanie nie tylko jako poetka, ale też jako recenzentka książek i tłumaczka poezji francuskiej.[12]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Wisława Szymborska , Data odczytu: 2026.10.16

12 4 grudnia 1983 r. Szymborska otworzyła 1. numer „NaGłosu”

4 grudnia 1983 r. Wisława Szymborska zainaugurowała 1. numer „NaGłosu”, mówionego pisma, odczytując swój wiersz „Głos w sprawie pornografii”. W tym samym roku zaczęła publikować w „Tygodniku Powszechnym”. Z „Życiem Literackim” przestała współpracować po ogłoszeniu stanu wojennego w grudniu 1981 r.[8]

Źródło: Fundacja Wisławy Szymborskiej, Chronology , Data odczytu: 2026.10.19

13 W Krakowie Szymborska mieszkała pod 5 adresami

Miejski serwis Krakowa wymienia 5 krakowskich adresów Wisławy Szymborskiej: ul. Radziwiłłowską 29, Dom Literatów przy Krupniczej 22 oraz mieszkania przy Królewskiej 82, Chocimskiej 19 i Piastowskiej 46. W 1982 r. poetka przeniosiła się do jednopokojowego mieszkania w bloku przy ul. Chocimskiej, na 4. piętrze bez windy. Od 2020 r. mieszkanie przy ul. Piastowskiej, do którego przeprowadziła się w 1997 r., po Nagrodzie Nobla, służy pisarzom, poetom i tłumaczom podczas rezydencji literackich.[5][4][13]

Źródła: Urząd Miasta Krakowa, Śladami Wisławy Szymborskiej , Data publikacji: 2021.10.13, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Fundacja Wisławy Szymborskiej, Chronology, <https://www.szymborska.org.pl/?p=2750>, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Fundacja Wisławy Szymborskiej, Raport z działalności Fundacji Wisławy Szymborskiej 2012–2025 , Data odczytu: 2026.10.19

14 Szymborska zmarła we śnie 1 lutego 2012 r.

Wisława Szymborska zmarła 1 lutego 2012 r. we śnie, w swoim mieszkaniu w Krakowie. Została pochowana w grobowcu rodzinnym na cmentarzu Rakowickim przy ul. Rakowickiej 26. Kraków był jej miastem przez ponad 80 lat, a od 1998 r. poetka była honorową obywatelką Krakowa.[11][7][5]

Źródła: Muzeum Historii Polski i PAP (dzieje.pl), 90. rocznica urodzin Wisławy Szymborskiej , Data publikacji: 2013.07.01, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Urząd Miasta Krakowa, Wisława Szymborska , Data publikacji: 2021.12.28, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Urząd Miasta Krakowa, Śladami Wisławy Szymborskiej , Data publikacji: 2021.10.13, Data odczytu: 2026.10.19

Twórczość

15 Szymborska debiutowała w marcu 1945 r.

Szymborska zadebiutowała w marcu 1945 r. wierszem „Szukam słowa” w „Walce”, dodatku do krakowskiego „Dziennika Polskiego”. Redakcja skróciła wiersz o połowę, bo uznała go za zbyt rozwlekły. Pierwszy tom, „Dłatego żyjemy”, poetka wydała w 1952 r., a drugi, „Pytania zadawane sobie”, w 1954 r. Oba były próbą dostosowania się do socrealizmu i później Szymborska się od nich odcięła.[9][2][8]

Źródła: Nobel Prize Outreach, Wisława Szymborska – Biographical, <https://www.nobelprize.org/prizes/literature/1996/szymborska/biographical/>, Data odczytu: 2026.10.16, Data odczytu: 2026.10.19; Encyclopaedia Britannica, Wisława Szymborska, <https://www.britannica.com/biography/Wislawa-Szymborska>, Data odczytu: 2026.10.16, Data odczytu: 2026.10.19; Fundacja Wisławy Szymborskiej, Chronology , Data odczytu: 2026.10.19

16 Pierwszy tom Szymborskiej zatrzymała w 1949 r. cenzura

Pierwszy tom poezji Wisławy Szymborskiej, „Wiersze”, wstrzymała w 1949 r. cenzura. Zbiór „Czarna piosenka”, który według uchwały Senatu miał być debiutem poetki, ukazał się dopiero w 2014 r. Zawiera on wiersze z lat 1944–1948, odnalezione w archiwum poetki.[7][3][13]

Źródła: Urząd Miasta Krakowa, Wisława Szymborska , Data publikacji: 2021.12.28, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Senat RP, Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 listopada 2022 r. o ustanowieniu roku 2023 Rokiem Wisławy Szymborskiej (M.P. 2022 poz. 1117) , Data publikacji: 2022.11.24, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Fundacja Wisławy Szymborskiej, Raport z działalności Fundacji Wisławy Szymborskiej 2012–2025 , Data odczytu: 2026.10.19

17 Tom „Wołanie do Yeti” z 1957 r. był przetłumem

Trzeci tom Szymborskiej, „Wołanie do Yeti” z 1957 r., wyraźnie zmienił jej poezję na bardziej osobistą i wyrażał niezadowolenie z komunizmu, zwłaszcza stalinizmu. Jesienią tego samego roku poetka po raz pierwszy w życiu wyjechała na Zachód, na stypendium do Paryża. Kolejne tomy, m.in. „Sól” (1962) i „Wszelki wypadek” (1972), wyróżniają się według Britanniki precyzyjnym językiem i ironicznym dystansem.[2][8]

Źródła: Encyclopaedia Britannica, Wisława Szymborska, <https://www.britannica.com/biography/Wislawa-Szymborska>, Data odczytu: 2026.10.16, Data odczytu: 2026.10.19; Fundacja Wisławy Szymborskiej, Chronology, Data odczytu: 2026.10.19

18 Debiutancki tom Szymborskiej miał nakład 1140 egzemplarzy

Pierwszy tom Wisławy Szymborskiej, „Dlatego żyjemy”, wydał w 1952 r. Czytelnik w nakładzie 1140 egzemplarzy. Tom „Sól” z 1962 r. ukazał się w PIW w 1750 egzemplarzach, a „Wielka liczba” z 1976 r. w Czytelniku w 10 280 egzemplarzach. W 1976 r. wyszedł też bibliofilski wybór „Tarsjusz i inne wiersze” w 860 numerowanych egzemplarzach.[8]

Źródło: Fundacja Wisławy Szymborskiej, Chronology, Data odczytu: 2026.10.19

19 Do 1996 r. Szymborska wydała 16 tomów poezji

Według biografii przygotowanej na Nagrodę Nobla Szymborska wydała do 1996 r. 16 zbiorów poezji. Wśród nich są m.in. „Sto pociech” (1967), „Wielka liczba” (1976), „Ludzie na moście” (1986), „Koniec i początek” (1993) i „Widok z ziarnkiem piasku. 102 wiersze” (1996). Szwedzka Akademia podkreślała, że jej zbiory były nieliczne i cienkie, ale mocne.[9][14]

Źródła: Nobel Prize Outreach, Wisława Szymborska – Biographical, <https://www.nobelprize.org/prizes/literature/1996/szymborska/biographical/>, Data odczytu: 2026.10.16, Data odczytu: 2026.10.16; Swedish Academy, The Nobel Prize in Literature 1996 – Press release, Data publikacji: 1996.10.03, Data odczytu: 2026.10.16

20 Wiersze Szymborskiej przetłumaczono na ponad 40 języków

Do 1996 r. wiersze Szymborskiej ukazały się w formie książkowej w co najmniej 12 językach, m.in. angielskim, niemieckim, szwedzkim, włoskim, hebrajskim i węgierskim. Według uchwały Senatu z 2022 r. jej poezję przetłumaczono na ponad 40 języków. Szwedzka Akademia zauważyła, że różnorodność stylu sprawia, iż jej poezja jest bardzo trudna do przetłumaczenia.[9][14][3]

Źródła: Nobel Prize Outreach, Wisława Szymborska – Biographical, <https://www.nobelprize.org/prizes/literature/1996/szymborska/biographical/>, Data odczytu: 2026.10.16, Data odczytu: 2026.10.19; Swedish Academy, The Nobel Prize in Literature 1996 – Press release, Data publikacji: 1996.10.03, Data odczytu: 2026.10.16, Data odczytu: 2026.10.19; Senat RP, Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 listopada 2022 r. o ustanowieniu roku 2023 Rokiem Wisławy Szymborskiej (M.P. 2022 poz. 1117), Data publikacji: 2022.11.24, Data odczytu: 2026.10.19

21 Pierwszy angielski wybór wierszy Szymborskiej wyszedł w 1981 r.

W 1981 r. Princeton University Press wydało pierwszy wybór wierszy Wisławy Szymborskiej po angielsku: „Sounds, Feelings, Thoughts: Seventy Poems”. Książka zawierała 70 wierszy. Ukazała się 15 lat przed Nagrodą Nobla, w roku, w którym w Polsce ogłoszono stan wojenny.[8]

Źródło: Fundacja Wisławy Szymborskiej, Chronology, Data odczytu: 2026.10.19

22 Tom „Chwila” z 2002 r. był 1. po Noblu

Tom „Chwila”, wydany przez Znak w sierpniu 2002 r., był pierwszym zbiorem wierszy Wisławy Szymborskiej po Nagrodzie Nobla. W 2003 r. książkę nominowano do Nagrody Literackiej Nike i znalazła się w finałowej siódemce. W 2009 r. Znak wydał tom „Tutaj”, a Opera Krakowska zorganizowała wieczór promocyjny z udziałem trębacza Tomasza Stańki.[8]

Źródło: Fundacja Wisławy Szymborskiej, Chronology, Data odczytu: 2026.10.19

23 W 2003 r. Szymborska wydała tom limeryków i rymowanek

W 2003 r. Wydawnictwo a5 wydało „Rymowanki dla dużych dzieci”, zbiór żartobliwych wierszy Wisławy Szymborskiej. Część z nich ma klasyczne formy, jak limeryk czy epitafium. Inne to formy wymyślone przez samą poetkę, np. moskalik, lepiej, odwódka, altruistka i podsłuchaniec. Szymborska prywatnie uwielbiała takie literackie zabawy.[4][11]

Źródła: Fundacja Wisławy Szymborskiej, Chronology, <https://www.szymborska.org.pl/?p=2750>, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Muzeum Historii Polski i PAP (dzieje.pl), 90. rocznica urodzin Wisławy Szymborskiej, Data publikacji: 2013.07.01, Data odczytu: 2026.10.19

24 Ostatni tom „Wystarczy” ukazał się w 2012 r., po śmierci poetki

W kwietniu 2012 r., 2 miesiące po śmierci Wisławy Szymborskiej, Wydawnictwo a5 wydało jej ostatni, niedokończony tom „Wystarczy”. Według uchwały Senatu z 2022 r. za życia poetki ukazało się 12 tomów jej poezji. Kalendarium Fundacji i Urząd Miasta Krakowa podają liczbę 13 tomików.[4][3][5]

Źródła: Fundacja Wisławy Szymborskiej, Chronology, <https://www.szymborska.org.pl/?p=2750>, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Senat RP, Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 listopada 2022 r. o ustanowieniu roku 2023 Rokiem Wisławy Szymborskiej (M.P. 2022 poz. 1117), Data publikacji: 2022.11.24, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Urząd Miasta Krakowa, Śladami Wisławy Szymborskiej, Data publikacji: 2021.10.13, Data odczytu: 2026.10.19

25 W 2014 r. MOCAK pokazał 270 kolaży Szymborskiej

W 2014 r. krakowskie Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK pokazało 270 kolaży Wisławy Szymborskiej, nazywanych przez nią wyklejankami. Powstawały na przełomie lat 60. i 70., a poetka dawała je przyjaciołom i znajomym. Za życia nie chciała ich publikować, a Michał Rusinek mówi, że traktowano je jako element prywatnej korespondencji.[15][16]

Źródła: Muzeum Historii Polski i PAP (dzieje.pl), Wystawa kolaży Wisławy Szymborskiej, Data publikacji: 2014.02.01, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Ambasada RP w Rzymie (gov.pl), Wystawa kolaży Wisławy Szymborskiej w Genui na 100-lecie rocznicy urodzin polskiej noblistki, Data publikacji: 2023.06.16, Data odczytu: 2026.10.19

Nobel i inne wyróżnienia

26 Nagrodę Nobla otrzymała w wieku 73 lat

3 października 1996 r. Szwedzka Akademia ogłosiła, że Nagrodę Nobla w dziedzinie literatury otrzymuje 73-letnia Wisława Szymborska z Krakowa. Uzasadnienie brzmiało: za poezję, która z ironiczną precyzją pozwala historycznemu i biologicznemu kontekstowi ujawnić się we fragmentach ludzkiej rzeczywistości. Nagroda przypadła jej w całości.[14][10]

Źródła: Swedish Academy, The Nobel Prize in Literature 1996 – Press release, Data publikacji: 1996.10.03, Data odczytu: 2026.10.16, Data odczytu: 2026.10.16; Nobel Prize Outreach, Wisława Szymborska – Facts, Data odczytu: 2026.10.16

27 Wykład noblowski wygłosiła 7 grudnia 1996 r.

7 grudnia 1996 r. Szymborska wygłosiła wykład noblowski zatytułowany „Poeta i świat”. Na początku zażartowała, że pierwsze zdanie każdego przemówienia jest najtrudniejsze, a jedno ma już za sobą. Zapowiedziała, że jej wykład będzie raczej krótki, bo o poezji mówiła dotąd mało i zawsze podejrzewała, że nie wychodzi jej to najlepiej. Mówiła m.in. o tym, że współcześni poeci niechętnie przyznają się publicznie do swojego zawodu.[17]

Źródło: Nobel Prize Outreach, Wisława Szymborska – Nobel Lecture , Data publikacji: 1996.12.07, Data odczytu: 2026.10.16

28 Mowę na bankiecie noblowskim 10 grudnia 1996 r. wygłosiła po francusku

10 grudnia 1996 r. Wisława Szymborska wygłosiła mowę na bankiecie noblowskim po francusku. Zaczęła od uwagi, że nikt nie ma wprawy w odbieraniu Nagrody Nobla ani w dziękowaniu za nią. Mowę podczas ceremonii wręczenia nagród, poświęconą jej poezji, wygłosiła pisarka Birgitta Trotzig, członkini Akademii Szwedzkiej.[18][19]

Źródła: Nobel Prize Outreach, Wisława Szymborska – Banquet speech , Data publikacji: 1996.12.10, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Nobel Prize Outreach, Award ceremony speech , Data odczytu: 2026.10.19

29 Przed 1991 r. Szymborska dostała m.in. order i nagrodę za tom z 1986 r.

W 1974 r. Wisława Szymborska otrzymała Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. W 1990 r. jury Nagrody Fundacji im. Kościelskich przyznało jej Nagrodę im. Zygmunta Kallenbacha za tom „Ludzie na moście”, okrzyknięty najważniejszą książką dekady. Nagroda nosiła imię zmarłego prezesa Fundacji Kościelskich.[4][11]

Źródła: Fundacja Wisławy Szymborskiej, Chronology, <https://www.szymborska.org.pl/?p=2750>, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Muzeum Historii Polski i PAP (dzieje.pl), 90. rocznica urodzin Wisławy Szymborskiej , Data publikacji: 2013.07.01, Data odczytu: 2026.10.19

30 W latach 1991–1996 Szymborska zdobyła co najmniej 4 ważne wyróżnienia

W latach 1991–1996, oprócz Nagrody Nobla, Szymborska otrzymała co najmniej 4 ważne wyróżnienia. W 1991 r. dostała Nagrodę Goethego, a w 1995 r. Nagrodę Herdera. W 1995 r. otrzymała też doktorat honorowy Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, a w 1996 r. nagrodę polskiego PEN Clubu.[9][8]

Źródła: Nobel Prize Outreach, Wisława Szymborska – Biographical, <https://www.nobelprize.org/prizes/literature/1996/szymborska/biographical/>, Data odczytu: 2026.10.16, Data odczytu: 2026.10.19; Fundacja Wisławy Szymborskiej, Chronology , Data odczytu: 2026.10.19

31 Od 1995 r. Szymborska należała do Polskiej Akademii Umiejętności

Od 1995 r. Wisława Szymborska była członkinią Polskiej Akademii Umiejętności. W 2001 r. została członkiem honorowym American Academy of Arts and Letters, amerykańskiej akademii sztuki i literatury. Już w 1988 r. współzакładała Stowarzyszenie Pisarzy Polskich i została członkinią PEN Clubu.[7][5]

Źródła: Urząd Miasta Krakowa, Wisława Szymborska , Data publikacji: 2021.12.28, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Urząd Miasta Krakowa, Śladami Wisławy Szymborskiej , Data publikacji: 2021.10.13, Data odczytu: 2026.10.19

32 W 2011 r. Szymborska otrzymała Order Orła Białego

17 stycznia 2011 r. prezydent Bronisław Komorowski wręczył Wisławie Szymborskiej Order Orła Białego, najwyższe polskie odznaczenie państwowe. Uroczystość odbyła się w Sali Senatorskiej Zamku Królewskiego na Wawelu, gdzie prezydent odznaczył też innych twórców kultury. Order Orła Białego był najwyższym z wręczonych wtedy odznaczeń.[20][8]

Źródła: Muzeum Historii Polski i PAP (dzieje.pl), Prezydent RP wręczył w Krakowie odznaczenia twórcom kultury , Data publikacji: 2011.01.18, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Fundacja Wisławy Szymborskiej, Chronology , Data odczytu: 2026.10.19

Pamięć o poetce

33 Nagroda im. Szymborskiej powstała z woli poetki

W 2026 r. Nagrodę im. Wisławy Szymborskiej wręczono po raz 14., a laureatką została Marlena Niemiec za tom „Skroń”, wybrany spośród 290 zgłoszonych polskich książek. Konkurs powstał na mocy testamentu noblistki i prowadzi go Fundacja Wisławy Szymborskiej. Od 2016 r. nagroda wynosi 100 000 zł za tom polskiego autora i 100 000 zł za tom autora zagranicznego.[21][13]

Źródła: Muzeum Historii Polski i PAP (dzieje.pl), Marlena Niemiec laureatką XIV Nagrody im. Wisławy Szymborskiej , Data publikacji: 2026.06.30, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Fundacja Wisławy Szymborskiej, Raport z działalności Fundacji Wisławy Szymborskiej 2012–2025 , Data odczytu: 2026.10.19

34 Wystawę „Szuflada Szymborskiej” w 2013 r. obejrzało ponad 48 tys. osób

1 lutego 2013 r., w 1. rocznicę śmierci Wisławy Szymborskiej, w Kamienicy Szołtayskich, oddziale Muzeum Narodowego w Krakowie, otwarto wystawę „Szuflada Szymborskiej”. Pokazano na niej m.in. sofę, komodę, obrazy i bibeloty z mieszkania poetki oraz kolekcjonowane przez nią pocztówki. Tylko w 2013 r. wystawę obejrzało ponad 48 tys. zwiedzających, a działała do 2020 r.[22][15][13]

Źródła: Muzeum Historii Polski i PAP (dzieje.pl), „Szuflada Wisławy Szymborskiej” w Kamienicy Szołtayskich , Data publikacji: 2012.12.26, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Muzeum Historii Polski i PAP (dzieje.pl), Wystawa kołaży Wisławy Szymborskiej , Data publikacji: 2014.02.01, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Fundacja Wisławy Szymborskiej, Raport z działalności Fundacji Wisławy Szymborskiej 2012–2025 , Data odczytu: 2026.10.19

35 W 2021 r. twórczość Szymborskiej trafiła do archiwum w Arktyce

W 2021 r. poezja, listy i inne teksty Wisławy Szymborskiej trafiły do Arctic World Archive na norweskim Svalbardzie. Archiwum mieści się 300 m w głąb nieczynnej kopalni węgla, a nośnik ma według producenta, firmy Piql, przetrwać co najmniej 1000 lat. Był to 2. depozyt laureata Nagrody Nobla w tym archiwum, po Oldze Tokarczuk, a zamówiła go Fundacja Wisławy Szymborskiej.[23][24]

Źródła: Piql, Nobel Prize winner, Wisława Szymborska's work preserved forever , Data publikacji: 2021.03.26, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Arctic World Archive, Wisława Szymborska Foundation , Data publikacji: 2021.01.01, Data odczytu: 2026.10.19

36 Senat ustanowił rok 2023 Rokiem Wisławy Szymborskiej

16 listopada 2022 r. Senat RP ustanowił rok 2023 Rokiem Wisławy Szymborskiej, w setną rocznicę urodzin poetki. W uchwale przypomniano m.in., że Fundacja Wisławy Szymborskiej od 2013 r. przyznaje nagrodę jej imienia. Z okazji jubileuszu w 2023 r. w galerii Villa Croce w Genui pokazano 85 oryginalnych wyklejaneł poetki.[3][16]

Źródła: Senat RP, Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 listopada 2022 r. o ustanowieniu roku 2023 Rokiem Wisławy Szymborskiej (M.P. 2022 poz. 1117) , Data publikacji: 2022.11.24, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Ambasada RP w Rzymie (gov.pl), Wystawa kolaży Wisławy Szymborskiej w Genui na 100-lecie rocznicy urodzin polskiej noblistki , Data publikacji: 2023.06.16, Data odczytu: 2026.10.19

Wisława Szymborska w liczbach

Parametr | Wartość

Data urodzenia | 2 lipca 1923 r.

Przeprowadzka do Krakowa | 1929 r.

Debiut poetycki | marzec 1945 r.

Nakład pierwszego tomu „Dlatego żyjemy” (1952) | 1140 egz.

Członkostwo w PZPR | 1950–1966

Nagroda Nobla | 1996 r., w wieku 73 lat

Order Orła Białego | 17 stycznia 2011 r.

Data śmierci | 1 lutego 2012 r.

Kolaże na wystawie w MOCAK (2014) | 270

Zgłoszone tomy w 14. edycji Nagrody im. Szymborskiej (2026) | 290

Źródła danych: NobelPrize.org, Fundacja Wisławy Szymborskiej, Urząd Miasta Krakowa, dzieje.pl (PAP). Stan na 19 października 2026 r.

Mity i fakty o Wisławie Szymborskiej

FAŁSZ

„Wisława Szymborska urodziła się w Krakowie”

Urodziła się w Bninie, dziś części Kórnik, a w 1929 r. rodzina zamieszkała na stałe w Krakowie.[1][8]

Źródła: Nobel Prize Outreach, Wisława Szymborska – Facts, <https://www.nobelprize.org/prizes/literature/1996/szymborska/facts/>, Data odczytu: 2026.10.16, Data odczytu: 2026.10.19; Fundacja Wisławy Szymborskiej, Chronology , Data odczytu: 2026.10.19

FAŁSZ

„Szymborska od początku pisała w swoim dojrzałym stylu”

Jej 2 pierwsze tomy były próbą dostosowania się do socrealizmu i później się od nich odcięła. Przetłomem był tom „Wołanie do Yeti” z 1957 r.[12]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Wisława Szymborska , Data odczytu: 2026.10.16

FAŁSZ

„Szymborska była jedynym polskim laureatem literackiej Nagrody Nobla”

Literacką Nagrodę Nobla otrzymali też m.in. Henryk Sienkiewicz (1905), Władysław Reymont (1924) i Olga Tokarczuk (2018).[25][26][27]

Źródła: Nobel Prize Outreach, Henryk Sienkiewicz – Facts, <https://www.nobelprize.org/prizes/literature/1905/sienkiewicz/facts/>, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Nobel Prize Outreach, Władysław Reymont – Facts, <https://www.nobelprize.org/prizes/literature/1924/reymont/facts/>, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Nobel Prize Outreach, Olga Tokarczuk – Facts, Data odczytu: 2026.10.19

FAŁSZ

„Szymborska nigdy nie należała do partii komunistycznej”

W latach 1950–1966 była członkinią PZPR, a w 1966 r. odesłała legitymację na znak solidarności z Leszkiem Kołakowskim.[7]

Źródło: Urząd Miasta Krakowa, Wisława Szymborska, Data publikacji: 2021.12.28, Data odczytu: 2026.10.19

FAŁSZ

„Szymborska tworzyła kolaże z myślą o wystawach”

Wyklejanki dawała przyjaciołom i znajomym, a za życia nie chciała ich publikować. Pierwsze duże wystawy odbyły się dopiero po jej śmierci.[15]

Źródło: Muzeum Historii Polski i PAP (dzieje.pl), Wystawa kolaży Wisławy Szymborskiej, Data publikacji: 2014.02.01, Data odczytu: 2026.10.19

Źródła

1. Nobel Prize Outreach, Wisława Szymborska – Facts, <https://www.nobelprize.org/prizes/literature/1996/szymborska/facts/>, Data odczytu: 2026.10.16. Data odczytu: 2026.10.19.
2. Encyclopaedia Britannica, Wisława Szymborska, <https://www.britannica.com/biography/Wislawa-Szymborska>, Data odczytu: 2026.10.16. Data odczytu: 2026.10.19.
3. Senat RP, Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 listopada 2022 r. o ustanowieniu roku 2023 Rokiem Wisławy Szymborskiej (M.P. 2022 poz. 1117). Adres: <https://eli.gov.pl/api/acts/MP/2022/1117/text/I/M20221117.pdf>. Data publikacji: 2022.11.24. Data odczytu: 2026.10.19.
4. Fundacja Wisławy Szymborskiej, Chronology, <https://www.szymborska.org.pl/?p=2750>, Data odczytu: 2026.10.19. Data odczytu: 2026.10.16.
5. Urząd Miasta Krakowa, Śladami Wisławy Szymborskiej. Adres: <https://krakow.pl/turystyka/202263,artykul,sladami-wislawy-szymborskiej.html>. Data publikacji: 2021.10.13, Data odczytu: 2026.10.19. Data odczytu: 2026.10.16.
6. Nobel Prize Outreach, Wisława Szymborska – Biographical. Adres: <https://www.nobelprize.org/prizes/literature/1996/szymborska/biographical/>. Data odczytu: 2026.10.16.
7. Urząd Miasta Krakowa, Wisława Szymborska. Adres: <https://krakow.pl/instcbi/255901/inst/87904/2661/Wislawa-Szymborska.html>. Data publikacji: 2021.12.28. Data odczytu: 2026.10.19.
8. Fundacja Wisławy Szymborskiej, Chronology. Adres: <https://www.szymborska.org.pl/?p=2750>. Data odczytu: 2026.10.19.
9. Nobel Prize Outreach, Wisława Szymborska – Biographical, <https://www.nobelprize.org/prizes/literature/1996/szymborska/biographical/>, Data odczytu: 2026.10.16. Data odczytu:

2026.10.19.

10. Nobel Prize Outreach, Wisława Szymborska – Facts. Adres:

<https://www.nobelprize.org/prizes/literature/1996/szymborska/facts/>. Data odczytu: 2026.10.19.

11. Muzeum Historii Polski i PAP (dzieje.pl), 90. rocznica urodzin Wisławy Szymborskiej. Adres:

<https://dzieje.pl/node/32854>. Data publikacji: 2013.07.01. Data odczytu: 2026.10.19.

12. Encyclopaedia Britannica, Wisława Szymborska. Adres: <https://www.britannica.com/biography/Wislawa-Szymborska>.

Data odczytu: 2026.10.16.

13. Fundacja Wisławy Szymborskiej, Raport z działalności Fundacji Wisławy Szymborskiej 2012–2025. Adres:

https://www.szymborska.org.pl/app/uploads/2026/03/fws_raport_2025pl.pdf. Data odczytu: 2026.10.19.

14. Swedish Academy, The Nobel Prize in Literature 1996 – Press release. Adres:

<https://www.nobelprize.org/prizes/literature/1996/press-release/>. Data publikacji: 1996.10.03. Data odczytu: 2026.10.16.

15. Muzeum Historii Polski i PAP (dzieje.pl), Wystawa kolaży Wisławy Szymborskiej. Adres: <https://dzieje.pl/node/40821>.

Data publikacji: 2014.02.01, Data odczytu: 2026.10.19. Data odczytu: 2026.10.19.

16. Ambasada RP w Rzymie (gov.pl), Wystawa kolaży Wisławy Szymborskiej w Genui na 100-lecie rocznicy urodzin polskiej noblistki. Adres:

<https://www.gov.pl/web/wlochy/wystawa-kolazy-wislawy-szymborskiej-w-genui-na-100-lecie-rocznicy-urodzin-polskiej-noblistki>. Data publikacji: 2023.06.16. Data odczytu: 2026.10.19.

17. Nobel Prize Outreach, Wisława Szymborska – Nobel Lecture. Adres:

<https://www.nobelprize.org/prizes/literature/1996/szymborska/lecture/>. Data publikacji: 1996.12.07. Data odczytu: 2026.10.16.

18. Nobel Prize Outreach, Wisława Szymborska – Banquet speech. Adres:

<https://www.nobelprize.org/prizes/literature/1996/szymborska/speech/>. Data publikacji: 1996.12.10, Data odczytu: 2026.10.19. Data odczytu: 2026.10.19.

19. Nobel Prize Outreach, Award ceremony speech. Adres:

<https://www.nobelprize.org/prizes/literature/1996/ceremony-speech/>. Data odczytu: 2026.10.19.

20. Muzeum Historii Polski i PAP (dzieje.pl), Prezydent RP wręczył w Krakowie odznaczenia twórcom kultury. Adres:

<https://dzieje.pl/node/46963>. Data publikacji: 2011.01.18, Data odczytu: 2026.10.19. Data odczytu: 2026.10.19.

21. Muzeum Historii Polski i PAP (dzieje.pl), Marlena Niemiec laureatką XIV Nagrody im. Wisławy Szymborskiej. Adres:

<https://dzieje.pl/node/169221>. Data publikacji: 2026.06.30, Data odczytu: 2026.10.19. Data odczytu: 2026.10.19.

22. Muzeum Historii Polski i PAP (dzieje.pl), „Szuflada Wisławy Szymborskiej” w Kamienicy Szołtayskich. Adres:

<https://dzieje.pl/node/32986>. Data publikacji: 2012.12.26, Data odczytu: 2026.10.19. Data odczytu: 2026.10.19.

23. Piql, Nobel Prize winner, Wisława Szymborska's work preserved forever. Adres:

<https://piql.com/news/nobel-prize-winner-wislawa-szymborska-s-work-preserved-forever>. Data publikacji: 2021.03.26, Data odczytu: 2026.10.19. Data odczytu: 2026.10.19.

24. Arctic World Archive, Wisława Szymborska Foundation. Adres:

<https://arcticworldarchive.org/collection/nobel-prize-winner-wislawa-szymborska-foundation>. Data publikacji: 2021.01.01. Data odczytu: 2026.10.19.

25. Nobel Prize Outreach, Henryk Sienkiewicz – Facts,

<https://www.nobelprize.org/prizes/literature/1905/sienkiewicz/facts/>, Data odczytu: 2026.10.19. Data odczytu: 2026.10.19.

26. Nobel Prize Outreach, Władysław Reymont – Facts, <https://www.nobelprize.org/prizes/literature/1924/reymont/facts/>,

Data odczytu: 2026.10.19. Data odczytu: 2026.10.19.

27. Nobel Prize Outreach, Olga Tokarczuk – Facts. Adres:

<https://www.nobelprize.org/prizes/literature/2018/tokarczuk/facts/>. Data odczytu: 2026.10.19.